

EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2023/1960

2023 m. gegužės 10 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendrosios įmonės (iki 2021 m. lapkričio 30 d. – 2 naujoviškų vaistų iniciatyvos bendroji įmonė) 2021 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

- atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendrosios įmonės 2021 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9–0069/2023),
- A. kadangi 2021 m. lapkričio mėn. buvo priimtas Komisijos reglamentas (ES) 2021/2085 ⁽¹⁾, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d. įsteigiama Naujoviškų sveikatos iniciatyvos (NSSI) sprendimų bendroji įmonė, kuri pakeičia 2 naujoviškų vaistų iniciatyvos (NVI2) bendrąją įmonę;
- B. kadangi Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė yra sveikatos mokslinių tyrimų ir inovacijų viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė; kadangi šios bendrosios įmonės tikslas – padėti sukurti Sąjungos masto sveikatos mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemą, kuri padėtų mokslo žinias lengviau paversti apčiuopiamomis inovacijomis; kadangi tos inovacijos turėtų apimti prevenciją, diagnostiką, gydymą ir ligų valdymą;
- C. kadangi jos narės steigėjos yra Sąjunga, kuriai atstovauja Komisija, Europos radiologijos, elektromedicinos ir sveikatos priežiūros IT pramonės koordinavimo komitetas, COCIR pažangioji sveikatos priežiūra, Europos farmacijos pramonės ir asociacijų, įskaitant „Vaccines Europe“, federacija (EFPIA), Europos bioindustrijų ir „MedTech Europe“ asociacija (Europos medicinos technologijų pramonės, įskaitant diagnostiką, medicinos prietaisus ir skaitmeninę sveikatą, prekybos asociacija); kadangi Bendroji įmonė taiko dvišalį modelį, pagal kurį Komisija ir privatieji pramonės sektoriaus ir mokslinių tyrimų srities nariai yra atstovaujami valdyboje ir prisideda prie Bendrosios įmonės pagrindinės veiklos;
- D. kadangi visas Bendrosios įmonės biudžetas 2021–2027 m. laikotarpiu sudaro 2,4 mlrd. EUR, iš kurių pusė finansuojama iš programos „Europos horizontas“; kadangi Sąjungos finansinis įnašas iš programos „Europos horizontas“, įskaitant ELPA asignavimus, skirtas administracinėms ir veiklos išlaidoms padengti, yra iki 1,2 mlrd. EUR, įskaitant iki 30,2 mln. EUR administracinėms išlaidoms; kadangi 2021–2028 m. laikotarpiu Sąjunga į administracinį biudžetą papildomai skirs iki 22,3 mln. EUR sumą, perkeltą iš 2 NVI bendrosios įmonės;

Biudžeto ir finansų valdymas

1. džiaugiasi dėl to, kad, atsižvelgiant į Audito Rūmų ataskaitą, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusią finansinių metų NSSI bendrosios įmonės finansinėse ataskaitose NSSI bendrosios įmonės finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d., pasibaigusią finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisyklės; be to, pažymi, kad, remiantis Audito Rūmų ataskaita, pagal sąskaitas atliktos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos;

⁽¹⁾ 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 bei (ES) Nr. 642/2014 (OL L 427, 2021 11 30, p. 17).

2. pažymi, kad programoje „Europos horizontas“ NSSI bendrajai įmonei numatyti plataus užmojo tikslai, kuriuos galima pasiekti tik parengus ir įgyvendinus veiksmingus sprendimus, kuriais šalinami NSSI bendrosios įmonės vidaus kontrolės sistemų trūkumai ir pasirengiama būsimiems iššūkiams, kylantiems dėl padidėjusios atsakomybės, pvz., žmogiškųjų išteklių valdymo ir planavimo srityje; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į tai, kad ypač sudėtingi ir sudėtingi skaičiavimai ir ataskaitų teikimo reikalavimai kelia didelę klaidų riziką, todėl ragina išnagrinėti supaprastinimo galimybes, kai tai įmanoma ir suderinama su esama teisine sistema;
3. pažymi, kad galutinis NSSI bendrosios įmonės turimas 2021 m. biudžetas, įskaitant ankstesnių metų nepanaudotus asignavimus, kuriuos NSSI bendroji įmonė iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams, sudarė 11,0 mln. EUR įsipareigojimų asignavimų ir 210,4 mln. EUR mokėjimų asignavimų; pažymi, kad iš šio biudžeto panaudota atitinkamai 75,91 % (98,66 % 2020 m.) ir 95,39 % (97,08 % 2020 m.) įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų;
4. pažymi, kad bendrosiose įmonėse nėra suderintos „administracinių išlaidų“ apibrėžties, kuri yra jos narių finansinių įnašų apskaičiavimo pagrindas ir išankstinė palyginamų sumų nustatymo sąlyga; atsižvelgdamas į tai, ragina priimti bendras gaires, kad visos bendrosios įmonės laikytųsi suderinto požiūrio į tam tikrų administracinių išlaidų kategorijų klasifikavimą, pvz., konsultacijų, tyrimų, analizių, vertinimų ir techninės pagalbos išlaidas;
5. yra susirūpinęs dėl to, kad NSSI bendrosios įmonės narių įnašų tikslų pasiekimo lygis yra palyginti žemas; tačiau pažymi, kad šį žemą lygį nulemia ilga projektų trukmė, kuri yra būtina dėl NSSI bendrosios įmonės mokslinių tyrimų novatoriškų sveikatos sprendimų srityje pobūdžio, ir projektus įgyvendinančių pasaulinių konsorcių mastas; pažymi, kad NSSI bendroji įmonė ateinančiais metais dar turės sumokėti 84,3 mln. EUR už vykdomus Septintosios bendrosios programos projektus;
6. atkreipia dėmesį į faktą, kad dėl didėjančio vienu metu pagal kelias DFP programas vykdomų projektų skaičiaus jai kyla rizika, kad tų lėšų efektyviam valdymui užtikrinti reikalingų administracinių išteklių gali nepakakti; palankiai vertina tai, kad tolesni veiksmai, susiję su 2020 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimu, paskatino imtis veiksmų šiai problemai spręsti ir kad NSSI bendroji įmonė pateiks išsamią proceso informaciją 2022 m. konsoliduotojoje metinėje veiklos ataskaitoje;
7. pažymi, kad, kalbant apie NSSI bendrosios įmonės veiklos pareigas 2021 m. pabaigoje, NSSI bendroji įmonė buvo visiškai įsipareigojusi skirti 966 mln. EUR nuo didžiausio Sąjungos įnašo, skirto pasirašytiems Septintosios bendrųjų pagrindų (7BP) programos susitarimams dėl dotacijų, iš kurių apie 84,3 mln. EUR (arba 8,7 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais; pažymi, kad privatieji nariai skyrė tokius pačius nepiniginius įnašus; pažymi, kad NSSI bendrosios įmonės 2021 m. turimo 7 BP projektų mokėjimų biudžeto įvykdymo lygis sudarė 80 %; be to, pažymi, kad 2021 m. NSSI bendroji įmonė beveik neturėjo veiklos įsipareigojimų asignavimų, nes paskutinį kvietimą teikti pasiūlymus ji buvo paskelbusi iki 2014 m. pabaigos;
8. pažymi, kad 2021 m. pabaigoje NSSI bendroji įmonė buvo įsipareigojusi skirti 1 452,1 mln. EUR, arba 91 % nuo 1 595,4 mln. EUR didžiausio Sąjungos įnašo, skirto pasirašytiems programos „Horizontas 2020“ susitarimams dėl dotacijų; pažymi, kad tokią padėtį daugiausia lėmė tai, kad 2019 m. kvietimas teikti pasiūlymus negalėjo apimti visų suplanuotų temų, o valdybos sprendimu Sąjungos biudžetas buvo atitinkamai sumažintas; pažymi, kad iš šios įsipareigotos sumos apie 616,8 mln. EUR (arba 42,5 %) dar reikės sumokėti artimiausiais metais; be to, primena, kad NSSI bendrosios įmonės privatieji nariai teisiškai įsipareigojo skirti 1 520,7 mln. EUR vertės nepiniginius įnašus;

9. pabrėžia, kad programos „Horizontas 2020“ projektams skirto NSSI bendrosios įmonės 2021 m. mokėjimų biudžeto įvykdymo lygis buvo 97 %, o NSSI bendroji įmonė beveik neturėjo 2021 m. veiklos išsipareigojimų asignavimų, atsižvelgiant į tai, kad pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 557/2014 ^(?) reikalaujama, kad visi išsipareigojimai būtų prisiimti iki 2020 m. pabaigos, o Reglamentas (ES) 2021/2085 įsigaliojo tik 2021 m. pabaigoje, 2021 m. kvietimų teikti pasiūlymus nebuvo paskelbta;

Veikla

10. remdamasis metine ataskaita pažymi, kad 2021 m. buvo užbaigtas 2 NVI bendrosios įmonės projektų portfelis pasirašius 15 paskutinių 2 NVI bendrosios įmonės projektų dotacijų susitarimų; pažymi, kad 15 naujai sukurtų projektų bendras biudžetas yra 413 mln. EUR, iš kurių maždaug pusė sumos skiriama pagal Sąjungos programą „Horizontas 2020“, o likusi dalis – iš EFPIA įnašų ir 2 NVI bendrosios įmonės asocijuotųjų partnerių bei kitų šaltinių;
11. su pasitenkinimu pažymi, kad įgyvendinant NSSI bendrosios įmonės projektus sukurti 275 aktyvai, kuriais per projekto gyvavimo ciklą buvo pasiektas reikšmingas tarpinis etapas (tikslas buvo 50); pažymi, kad šie aktyvai, be kita ko, apima priemones, metodikas, procesus, paslaugas, mokymo medžiagą; pažymi, kad tarpinių etapų pavyzdžiai yra: pagrindiniai klinikinių tyrimų etapai, gyvūnų modeliai, prototipai, komercializacija, patentai ir leidiniai; be to, pažymi, kad daugelyje NSSI bendrosios įmonės projektų dalyvaujantys pramonės subjektai naudoja naujas pagal projektus sukurtas priemones ir procedūras, pvz., gyvūnų modelius, standartus, biologinius žymenis, standartinės veiklos procedūras, atrankinės patikros platformų naudojimą ir klinikinių tyrimų tinklus;
12. pabrėžia, kad kalbant apie matomumą, pažymi, kad NSSI bendroji įmonė toliau demonstravo Sąjungos pridėtinę vertę vykdydama ryžtingą komunikaciją tikslinei auditorijai, daugiausia dėmesio skirdama NSSI bendrosios įmonės veiklos atvirumui, skaidrumui, aktualumui ir nuoseklumui; pažymi, kad ji toliau skleidė projektų rezultatus ir sėkmės istorijas didindamas jų rezultatų įvairovę, kad į juos būtų įtraukta daugiau kaip 100 įvairių stilių rašytinių straipsnių, taip pat trumpi, prieinami vaizdo įrašai, skirti reklamai socialiniuose tinkluose, ir kad, be to, į naujai sukurtą 2NVI bendrosios įmonės interneto svetainę buvo įtrauktos visos NSSI bendrosios įmonės projektų informacijos suvestinės, siekiant palengvinti jų populiarinimą ateityje; ragina NSSI bendrąją įmonę dalytis visomis sėkmingomis matomumo strategijomis su kitomis bendrosiomis įmonėmis, kad piliečiai galėtų pristatyti savo pridėtinę vertę;

Įdarbinimas ir darbuotojai

13. pažymi, kad personalo etatų plane numatyta įdarbinti 39 laikinuosius darbuotojus, 15 sutartininkų ir 2 deleguotuosius nacionalinius ekspertus, iš viso – 56 darbuotojus; pažymi, kad 2021 m. gruodžio 31 d. buvo užimta 50 darbo vietų: 36 iš 39 laikinųjų darbuotojų (92,30 %), 13 iš 15 sutartininkų (86,70 %) ir 1 iš 2 deleguotųjų nacionalinių ekspertų (50 %); be to, pažymi, kad, kalbant apie laikinuosius darbuotojus, laisvos darbo vietos turėjo būti užpildytos 2022 m., nes turėjo būti vykdomos dvi atrankos procedūros, ir kad 2022 m. turėjo būti panaikintas 1 deleguotojo nacionalinio eksperto etatas;
14. palankiai vertina tai, kad NSSI bendroji įmonė išlaikė gerą geografinę pusiausvyrą (20 skirtingų šalių) ir gerą lyčių pusiausvyrą (22 moterys, 17 vyrų), kai buvo konsultuojamasi su išorės ekspertais;
15. susirūpinęs pažymi, kad 2018–2021 m. visų bendrųjų įmonių laikinųjų darbuotojų vidutinis metinis lygis išliko aukštas ir sudarė apie 11 % statutinių darbuotojų; primena, kad dėl didelio pagal sutartis dirbančių darbuotojų skaičiaus labai padidėja NSSI bendrosios įmonės darbuotojų kaita ir dar labiau destabilizuojama darbuotojų padėtis; be to, pabrėžia, kad laikinųjų darbuotojų pasitelkimas turėtų išlikti laikinu sprendimu, nes kitaip tai galėtų neigiamai paveikti bendrus NSSI bendrosios įmonės veiklos rezultatus, pvz., bendrųjų gebėjimų išsaugojimą, neaiškius atskaitomybės kanalus, galimus teisinius ginčus ir mažesnę darbuotojų efektyvumą;

^(?) 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 557/2014, kuriuo įsteigiama II naujoviškų vaistų iniciatyvos bendroji įmonė (OL L 169, 2014 6 7, p. 54).

16. remdamasis 2021 m. metine veiklos ataskaita pažymi, kad yra tinkama lyčių pusiausvyra – 66 % darbuotojų yra moterys: 50 % valdybos narių, 61,5 % paskirtų valstybių atstovų grupės narių ir 41,7 % tikrųjų mokslinio komiteto narių yra moterys; ragina NSSI bendrąją įmonę išlaikyti šią pusiausvyrą;
17. palankiai vertina tai, kad nuolat tobulinant projektų valdymo darbo eigą ir NSSI darbuotojams koordinuojant darbuotojų pastangas pavyko įveikti su COVID-19 pandemijos laikotarpiu susijusius sunkumus, tuo užtikrinant veiklos tęstinumą ir 2021 m. pasiekiant didelį veiklos biudžeto įvykdymo lygį – 96,04 %;
18. pažymi, kad nuo 2016 m. bendrosios įmonės Sąjungos pensijų sistemai nemokėjo darbdavių įnašų į bendrųjų įmonių darbuotojus, atitinkančių jų ne Sąjungos subsidijuojamų pajamų ir visų jų pajamų santykį, nes Komisija nei numatė šias išlaidas bendrųjų įmonių biudžete, nei oficialiai prašė atlikti mokėjimus; ragina Komisiją imtis veiksmų, kad ateityje būtų išvengta panašių problemų;

Vidaus kontrolės sistemos

19. pažymi, jog, kalbant apie Septintosios pagrindų programos tarpinius ir galutinius mokėjimus, pažymėtina, kad NSSI bendroji įmonė atlieka *ex post* auditus, o programos „Horizontas 2020“ mokėjimų atveju už *ex post* auditus atsakinga Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba; pažymi, kad remiantis 2021 m. pabaigoje turėtais *ex post* audito rezultatais, NSSI bendroji įmonė pranešė apie Septintosios pagrindų programos projektų reprezentatyvųjų klaidų lygį – 1,9 % (2,16 % 2020 m.) ir likutinį klaidų lygį – 0,8 % (1,14 % 2020 m.), taip pat apie programos „Horizontas 2020“ projektų reprezentatyvųjų klaidų lygį – 0,97 % (1,13 % 2020 m.) ir likutinį klaidų lygį – 0,6 % (0,74 % 2020 m.) (patvirtinimai ir galutiniai mokėjimai);
20. pažymi, kad siekdami įvertinti Bendrosios įmonės veiklos mokėjimų kontrolės priemones, Audito Rūmai atliko atsitiktinai į imtį įtrauktų 2021 m. atliktų mokėjimų galutiniams paramos gavėjams pagal programą „Horizontas 2020“ auditą, kad patvirtintų *ex post* audito klaidų lygius; pažymi, kad vienu atveju Audito Rūmai nustatė ir kiekybiškai įvertino sisteminę su personalo išlaidomis susijusią klaidą, atsiradusią naudojant neteisingus valandinius įkainius, kurie nebuvo pagrįsti užbaigtais finansiniais metais, o kitu atveju – klaidą, atsiradusią dėl tinkamų patvirtinamųjų deklaruotų įrangos ir kelionės išlaidų įrodymų trūkumo;
21. pabrėžia, kad Audito Rūmų nustatytas faktas patvirtino nuolatines sistemines klaidas, susijusias su deklaruotomis personalo išlaidomis, ir kad visų pirma mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ) bei nauji paramos gavėjai turi daugiau klaidų nei kiti paramos gavėjai; atkreipia dėmesį į tai, kad nuo 2017 m. Audito Rūmų ankstesnėse metinėse ataskaitose taip pat reguliariai pranešama apie šias klaidas; todėl pabrėžia, kad programos „Horizontas 2020“ personalo išlaidų deklaravimo taisyklių supaprastinimas ir platesnis supaprastinto išlaidų apmokėjimo naudojimas yra būtina sąlyga siekiant stabilizuoti klaidų lygį, kad jis neviršytų reikšmingumo lygio; pabrėžia, kad NSSI bendroji įmonė turėtų stiprinti savo vidaus kontrolės sistemas, kad pašalintų padidėjusią riziką, susijusią su MVĮ ir naujais paramos gavėjais, ir primygtinai skatinti tam tikrų kategorijų paramos gavėjus, kurie yra labiau linkę daryti klaidų, pavyzdžiui, MVĮ ir naujus paramos gavėjus, naudotis Personalo išlaidų vedliu. palankiai vertina tai, kad 2022 m. visos bendrosios įmonės pradėjo įgyvendinti klaidų lygio mažinimo veiksmus pagal Audito Rūmų pasiūlytą veiksmą, be kita ko, ieškodamos galimybių taikyti supaprastintas išlaidų formas, pvz., vienetų įkainius, fiksuotąsias sumas ir fiksuotąsias normas;
22. pažymi, kad, atsižvelgiant į daugiamečių programų ir atskirų mokslinių tyrimų projektų pobūdį, likutinis klaidų lygis, apskaičiuotas pagal programos trukmę, yra prasmingiausias klaidų finansinio poveikio rodiklis ir kad jame atsižvelgiama į NSSI bendrosios įmonės atliktus pataisymus, taip pat į tai, kad NSSI bendroji įmonė ekstrapoliuoja sistemingas audito išvadas ir taip gerokai padidina auditų valymo poveikį; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad įgyvendinant programos paramos gavėjai mokosi iš savo klaidų, o remdamasi audito išvadomis, NSSI bendroji įmonė taip pat nuolat stengiasi geriau informuoti paramos gavėjus apie visus trūkumus, kad padėtų jiems teisingai deklaruoti savo išlaidas ir tuo užkirsti kelią klaidoms;

Interesų konfliktų prevencija ir valdymas, taip pat kovos su sukčiavimu strategija

23. pažymi, kad NSSI bendroji įmonė turi kovos su sukčiavimu strategiją, suderintą su Komisijos kovos su sukčiavimu strategija (CAFS 2019) ir bendra kovos su sukčiavimu strategija, skirta mokslinių tyrimų sričiai (RAFS 2019), kurią papildo papildomi kovos su sukčiavimu veiksmai, susiję su paslaugų sutarčių valdymu ir administravimu;
 24. pažymi, kad su dotacijomis ir operatyvine veikla susiję veiksmai koordinuojami su RTD GD ir kitomis mokslinių tyrimų agentūromis pagal daugiamečių veiksmų planą, kurį koordinuoja Sukčiavimo ir pažeidimų mokslinių tyrimų srityje (FAIR) komitetas;
 25. pažymi, kad 2021 m. 2 NVI bendrosios įmonės kovos su sukčiavimu veikla apėmė bendradarbiavimą su FAIR komitetu, darbuotojų informuotumo apie kovą su sukčiavimu didinimą, įskaitant dalyvavimą Europos kovos su sukčiavimu tarnybos konferencijoje „United against corruption – Upholding the ethical standards of ES Institutions“ (liet. „Susivieniję prieš korupciją. ES institucijų etikos standartų laikymasis“) ir sukčiavimo rizikos vertinimą; be to, pažymi, kad tai buvo dvejopa užduotis: viena buvo įtraukta į metinį kovos su sukčiavimu ciklą, o kita – platesnė ir išsamesnė užduotis – padėti pagrindus NSSI bendrosios įmonės bendros kovos su sukčiavimu strategijos peržiūrai;
 26. be to, džiaugiasi dėl to, kad visi NSSI bendrosios įmonės darbuotojai buvo reguliariai informuojami apie su sukčiavimu susijusią riziką ir procedūras, kurių reikia laikytis įtariamo sukčiavimo ir (arba) pažeidimų atvejais, ir kad dėmesys buvo skiriamas kompleksiniams klausimams, pvz., rizikai, susijusiai su interesų konfliktais, įgaliojimų delegavimu ir pareigų atskyrimu.
-